

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisopna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemli nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 4.

V Ljubljani, v torek 7. januarija 1890.

Letnik XVIII.

Influenza husitica.

II.

Ali si more kdo kaj šteti v zaslugo, česar ni namerjal? In kdo je dokazal, da je Hus hotel povzdigniti narodni jezik kot tak? Ali mu ni bil narodov jezik, kakor vsem krivovercem, le sredstvo, da je spravil med ljudi svoje krive in pogubljive nauke? On je torej le zlorabil češki jezik; niko mur pa ni še hodilo na misel, da bi le opravičeval človeka, še manj pa da bi mu zažigal kadilo, ki je ponujal v zlati posodi otrovana jedila. Ali pa katoliška cerkev nima nobenih zaslug za češki jezik? Na kateri način pa so se njeni duhovniki sporazumljali z narodom? Ali se katoliška cerkev ni povsod posluževala narodovega jezika, da je govorila njegovemu razumu in srcu, in to tembolj, ker je vedela, koliko čarobno in premagljivo moč ima materini jezik? In ker ima katoliška vera najbolj vzvišene nauke, morala je gotovo tudi oglašati ljudsko govornico ter bogatiti zaklad besedi, da je ljudstvu podala ves svoj nauk.

Zato je bila tudi katoliška cerkev povsod gojiteljica narodovega jezika; njeni sveti spisi, njene učne, molitvene in nabožne knjige, tudi njene pesni so bile mnogokje, posebno pri neomikanih narodih, ki so prestopili h krščanstvu, prvenci narodovega slovstva. In do današnjega dne katoliška cerkev varuje raznotere narodne jezike, ker so ji dobro, do katerega ima vsak narod po naravni postavi pravico, na drugi strani pa najboljšo sredstvo, s katerim vzgaja narode za Boga. Pri tej priliki spomnimo le na sveta naša apostola Cirila in Metoda.

Po naših mislih ima katoliška cerkev tudi za slovansko slovstvo neprimerno večje zasluge nego magister Hus. Ona pa je tudi narodni jezik opravičeno porabljevala, ker je ž njim učila narod večne in božje resnice edinega Zveličarja človeštva

ter pridobila in navdušila njegovo srce za krščansko krepostno življenje, brez katere dvojne podlage je nemogoča prava omika. In Hus, ki je rušil to podlago, naj bi bil pospeševal kulturni napredek? Nikakor ne!

In brez Husovega kvarnega delovanja bi se ne bil razvil češki jezik? Gotovo bi imeli Čehi večje in lepše slovstvo, da niso husitski boji pustošili deželo in potlačili narod. V srednjem veku je na velikih šolah in mnogokje v uradih gospodoval latinski jezik, in vendar se je razvil tudi nemški. Da procvita in se razvija slovstvo, k temu pomorejo drugi pogoji, kakor pa kriva vera, vstaja, ogenj in meč. V tej luči je gotovo zasluga Husova za češko slovstvo, v kolikor je on namreč to namerjal, jako pičla in dvomna.

In če toliko proslavljajo njegovo pravno čistost, potem bi bil tudi Lucifer svetnik, ki se je pregrešil le z napuhom. In Bog bi bil krivično kaznoval prva dva človeka, ker sta se po razlagi sv. Tomaža Akvinskega pregrešila le z napuhom? Kam pridemo s takimi pojmi o pravosti? In take pojme imajo celo krščanski parlamentarci. Duh, ki sedaj slavi Husa, je ravno tisti, ki je Giordanu Brunu postavil spomenik.

S tem pa preidemo na drugo in jako važno točko. — Akoravno je katoliška cerkev spoštovala in gojila narodni jezik, vendar je vedno tudi gojila in varovala skupni jezik, namreč latinski, kajti ona je razširjena po vsi zemlji in ima nalogo, da vse narode združi v višji, duševni, božji skupnosti in da iz vseh napravi narod božji, družino božjo. Ta družina pa naj ima jeden jezik, v katerem je mogoče medsebojno občenje in tudi s skupnim očetom v Rimu.

Ako je torej pretirano pogajanje za narodni jezik navadno znamenje heretikov in šizmatikov, ki nimajo duha, niti zanimanja za katoliško stvar, tako

ima ta izključljivost še to nesrečno posledico, da narod odtrga od drugih in osami ter ga obsodi na kulturno smrt. Kakor se človek razvija le v občenju z drugim, tako je tudi v življenju narodov. Kakor vsak posameznik, ima tudi vsak narod svoje posebne darove in zmožnosti, tako tudi medsebojno mirno občenje zabranjuje ozkosrčno enostranost ter daje povod, da se narodni značaj bogateje in mnogostransko razvija. Pretirana narodnost je torej nesreča za vsak narod. In ker je Hus pretiraval narodno vprašanje, škodil je svojemu narodu v kulturnem oziru. Človeški rod je po svoji naravi skupen in medsebojno strogo ločenje narodov je škodljivo in tudi nekatoliško.

V naši državi pa je tako ločenje naravnost pregreha proti vladarju in državi, in le sovražniki naše skupne domovine morejo zagovarjati in zastopati taka načela, ki le pospešujejo propad mnogojezične države, ako bi si pridobila veljavo. In to je tretja posledica, ki izvira iz narave jezika kot občevalnega sredstva.

To pa tudi zadostno osvetljuje početje dr. Grégra in njegovih pristašev.

Napósed še nekaj za verne katolike. Jezik je le sredstvo za namen, in sredstvo se rabi toliko časa, da se doseže namen, mora s smrtjo ponehati tudi razlika med jeziki, ker duša kot duh občuje z duhovi drugače, nego z vidnimi znamenji. Narodni jeziki so torej začasna, minljiva sredstva, in le njihova duševna vsebina ostaje za večno plačilo ali večno kazen.

Da se je prvotna človeška družina ločila v glavne jezikovne rodove, bila je to božja kazen, da bi se zabranilo brezumno naraščanje brezbožnosti in ločeni narodi mogli laglje zveličati. In zato vidimo babilonski zmešnjavi kot nasprotno podobo na binškošni praznik apostole, govoreče mnoge jezike v

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Ziltir.)

(Dalje.)

Preteklo leto, nekoliko po svojem izpreobrnjenju, to je v novembru 1885, šel sem obiskat drago svojo teto v Lyon. To priliko sem porabil, da sem šel v Mongré. Dva ali tri dni poprej prosil sem očeta rektorja, naj me blagovoli vsprejeti. Prišel sem torej malo neprevidoma.

Srečnega sem se čutil, zroč zopet ta toliko ljubljeni ustav, kjer sem preživil najboljša leta svoje otroške dóbe. Prvega zagledam očeta Samuela, onega redovnika, ki me je pripravljaj na prvo sv. obhajilo. Bil je tudi na potu v Ville-Franche; poslužil se je nekega potovanja, da se je ustavil nekatere minute v Mongrétu.

S kolikim veseljem, kakor otrok, sem segel okrog vratu svetemu duhovniku! Mislite si, kako dober je Bog, da mi je dal po dvajsetih letih zopet videti častitljivega voditelja za prvo obhajilo!

Prosil sem novic o vseh očetih, ki sem jih poznal: nekateri so bili mrtvi, drugi razkropljeni po daljnih deželah.

Ustav ni imel več svojega nekđaj tako veselega obličja. Vladni progon zagnal se je, kakor znano,

pred vsem zoper jezuite. Mongré ni mogel obdržati, kakor le štiri ali pet očetov za oskrbljevanje nepremakljiviščin in vodstvo učenja; profesorji so sedaj duhovniki in neduhovniki, ki stanujejo zunaj.

Tudi jaz sem bil eden onih, ki so tirjali progon verskih redov in imenu prostosti . . . Koliko pekoče vesti za vse življenje, kar mi ga je še ostalo! . . .

Oh, kako sem molil ta dan v kapeli kolegija, in iz vsega srca hvalil Boga, da mi je odpustil moje zablode in pregrehe. Ta obisk v Mongrétu bil je zame neizmerna tolažba. Nikdar tega ne pozabim.

Oče rektor vodil me je po prehodih in razredih; potem me pelje k galeriji, kjer so obešene vse stare častne table od ustanovitve zavoda. Tukaj, če tudi sem se storil nevrednega svojih učnikov, bilo je moje ime vedno na tablah 1864. in 1865. leta; nikdar ga niso izbrisali.

In, ko ginjen razodenem svoje začudenje:

V Mongrétu, reče oče rektor, nismo nikdar dvomili, da se vrnete še k Bogu.

Oče Samuel dodá: Vi ste tako pobožno prejeli prvo obhajilo.

Jaz sem ga spomnil nekaterih dejanj iz tistega časa; on me spomni drugih, poudarjajoč, da moja pobožnost je bila v resnici vzgledna.

Neko jutro, tako mi je pravil, stopil sem v gradu v kapelo, da bi molil, predno opravičim sveto mašo. Zarija se še ni prikazala. Veliko je bilo moje strmenje, ko zagledam otroka ležečega na stopnji-

cah pri altarju: po noči je zapustil spalnico, vzel veliki križ z oltarja, ter je ondi čul: še je držal v svojih rokah Odrešenikovo podobo na križu, objemal jo in s svojimi solzami močil. Ta prikaz me globoko gine; pravil sem vsem našim očetom izpodbudljivo dogodbo . . . In ta otrok bili ste vi. To čuvanje tako goreče pobožnosti pripetilo se je nekaj dnij pred vašim prvim obhajilom.

Zahvalil sem se očetu Samuelu, da mi je oživil spomine. Res, ohranil sem zavest, da je moje prvo obhajilo vse izpodbudilo. Izvoljen sem bil tudi za neko predstavljanje enemu izmed škofov, ki so pri tej priložnosti prišli v Mongré, enoglasno od svojih tovarišev kot govornik imenom mladih obhajancev.

Slovesnost je bila v četrtek na dan Vnebohoda.

Nebeški kruh delil nam je S. E. mgr. de Bonald, kardinal-nadžkof lyonski, stregli so mu mgr. Mermillod, škof genevski, in mgr. de Marguerie, škof autunski (oténski).

Naj se mi prizanese, da sem zašel v tolike podrobnosti. Želel sem dokazati vpliv prvega dobrega obhajila na prihodnost kristijana. Kar mene zadeva, je to dejanje posebno označljivo in neovrgljivo.

Katoličani, vso skrb obrnite v to, da vaši otroci opravijo z največjo gorečnostjo to delo, odločilno za versko življenje in imejte potem prepričanje, da jih milost božja, tudi če bi jej postali uporni, nikdar ne bo zapustila.

(Dalje sledi.)

dokaz, naj ponehajo po božji volji pregraje med krščanskimi narodi in naj se združijo narodi, ki so si v poganstvu nasprotovali kot tuje in sovražniki, ter postanejo jedno telo, kateremu je Kristus glava, mi pa udje. In na podlagi te prispodobne nadaljuje sv. Pavel: „In če jeden ud trpi, trpé z njim vsi udje; in je poveljčan jeden ud, veselé se z njim vsi udje. Oko ne more reči roki: Tvoje pomoči ne potrebujem; ali pa glava nogam: Niste mi potrebne. Bog je ude razstavil v telesu, kakor je hotel. Vi pa ste telo Kristusovo in udje med seboj.“ Ne bi škodilo, ko bi ljudje večkrat premišljali o devetem članu vere, in duhovščina bi si pridobila velike zasluge za cerkev in državo, posebno za našo domovino, ki je nekaka podoba katoliške narodne skupnosti, ko bi večkrat vernikom razlagala to resnico.

Narodni hujškači torej razširjajo protikršćanstvo, vedé ali nevedé, in kardinal praški knezonadškof je govoril čisto resnico, ko je izjavil, da se novohujski gibanje ne strinja s pravimi katoliškimi dolžnostimi in da je le odpad od prave, jedino zveličavne vere. Sapienti sat.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. januarija.

Notranje dežele.

Spravne obravnave. Konferencija, ki se je sešla v soboto ob 1. uri popoldne v poslopji ministerskega predsednika, sklenila je, da bodo podrobnosti posvetovanja tajne. Izdala je o tej prvi seji nastopno izjavo: Ministerski predsednik se je spominjal umrlega kneza Karola Auersperga. Poslanec Plener je v imenu svojih somišljenikov naznanil želje Nemcev. Unela se je nekaka glavna razprava o tem predmetu, katere so se udeležili: knez Schönburg, knez Lobkovic, dr. Schmeykal, dr. Rieger in drugi. Knez Lobkovic je v imenu svoje stranke izjavil, da se bo v prihodnji seji izrekel o tirjavah točko za točko. S tem formalnim predlogom je bila konferencija zadovoljna. — Seja je bila tudi večeraj in v nedeljo.

Dopolnilna volitev v Trstu je za četrti razred razpisana v 20. dan, za drugi razred pa v 22. dan januarija.

Zoper husitizem je tudi litomeriški škof dr. Schöbel izdal pastirsko pismo. Isto bo storil tudi dr. Hais, škof v Kraljevem Gradcu.

Židovska „raca“. „N. F. Pr.“ je poročala iz Sevnice, da tamošnja duhovščina pri izpovedi ne daje odveze starišem, ki pošiljajo svoje otroke v šulferajnsko šolo. Čudimo se le bedariji sicer premetenih krivonoscev, da upajo na tako oguljene limanice še vjeti kakoga ptička, kajti dotično poročilo je predrzna laž.

Vnanje države.

Rusija. „Pol. Corr.“ javlja iz Peterburga: Nekaj časa sém krožijo govornice o premembah v ministerstvu. Koliko je na tem resnice, ni še zadostno znano. Najverjetnejše pri tem je, da bo odstopil pravosodni minister Manassein; temu tudi vladni krogi naravnost ne oporekajo. K temu koraku ga je bajé prignala Tolstojeva preosnova in njena določba, ki odstopa pravnim načelnikom tudi sodniška opravila.

Rusija — Perzija. V kratkem bo odpotoval v Teheran novi ruski zastopnik pl. Bützow. Tem povodom se oglašá list za listom, tirjajoč odločnejšo politiko v Perziji, da se takó postavi jez prodirajočemu angleškemu vplivu in opomore omanjanemu stališču Rusije. Časopisje ob enem opominja rusko trgovino, naj pri tem podpira vlado, kajti ináče bo tudi trgovina v Perziji popolnoma zgubila tla. V enakem smislu se izjavljajo tudi vladni krogi.

Nemčija. „Germania“ pravi, da se v 18 volilnih okrajih ni posrečil kartel. Razpor mej dotičnimi strankami občutijo tudi že v Berlinu. — V večje varstvo cesarjevega gradu v Berlinu so dvorno stražo od 33 na 93 móž pomnožili.

Francija. Največji nasprotnik Boulangerjev, Constans, je zapustil svoje tovariše v zbornici, ker boče priti v senat. Sedanja večina je delo Constansove volilne postave, in vendar posnema vzgled vseh onih poslancev, ki se bojé dosedanjih volilcev ter iščejo varstva v senatu. Znak, kakó malo zaupanja ima v lastno delo in vspehe. Constans se je že predstavil svojim senatnim volilcem v Toulouse-u ter je v dotičnem govoru naglašal spravljivost republikanske stranke. Kakó puhle so te njegove besede, razvidimo samó iz tega, da je vlada ustavila plačo več kot tisoč duhovnikom.

Anglija-Portugal. Kakor trdi „Pol. Corr.“, pripravljena je portugalska vlada, odpoklicati Serpo Pinta ter takó uglediti pot sporazumljenju. Anglija je zoper to, da bi razsodništvo ali konferencija držav razsojevala to zadevo, ter odločno zahteva zadošćenje; strinja pa se s tem, da se v Lisabonu zopet prične posvetovanje, pri katerem bi se določile meje obojestranskih območij v Afriki. Portugalska vlada je tudi v tem oziru pojenljiva.

Belgija. V premogarski dolini charleroiški je 20.000 delavcev zapustilo delo. Tovarne in plavži počivajo ali pa si pomagajo z nemškimi in angleškimi premogom. Strajkovi so jako mirni, vendar pa odločno tirjajo, da se jim mora zvišati plača in posebno se znižati število ur. Gledé zadnje točke nežejo delodajalec odjenjati, ker bi ináče ne mogli zmagovati tekmovanja. Položaj je žalosten za obe stranki. — Strajk v lutiškem okraju pa ni tako miren. Strajkovi so svoje tovariše, ki se jim niso hoteli pridružiti, napadli ter mnogo ranili. Pred hišo rudarskega ravnatelja v Monsu se je bomba razletela. Vlada je sklenila najodločnejše postopati zoper izgrešnike.

Spanija. Kakor znano, izročili so vsi ministri predsedniku Sagasti svojo ostavko. Storili so to zaradi tega, da bo mogel predrugačiti kabinet, kateri bo z nova sestavljen iz članov vseh skupin večine. Ali bo imel srečo s svojim „spravnim“ ministerstvom, to je druga stvar; pravijo namreč, da je kriza jako resna politična.

Italija. „Gazzetta del Popolo“, vladi popolnoma udan list, piše o gospodarstvenem položaju v Rimu: „Križa postaja vedno ostrejša. Konkurzi so na dnevnem redu. Najboljše tvrdke so morale ustavititi delo, ker jim manjka kredita. Bati se je hujših izgredov s strani lačnega delavca, nego lansko leto.“ — Vlada se boji, da ne bi v senatu nepričakovana usoda doletela zloglasne postave gledé „opere pie“. Zaradi tega bo dvajset novih senatorjev — seveda zvesto udanih kreatur imenovala. Terorizem, da si ne moremo misliti hujšega!

Turčija. Sultan je, kakor brzojavno že poročano, izdal iradé, ki v celem turškem cesarstvu prepoveduje trgovino s sužnji. Postava obsega deset strogih točk ter se tiče trgovine z zamorci na suhem in na morji. Zamorci, katere dobé na ladijah, imeti morajo izkaze in potne liste. Vsakega, ki ga zgrabijo pri trgovini s sužnji, zadene kazen ječe, in sicer prvipot na eno leto. Ob enem s to postavo je bila objavljena tudi pogodba, sklenjena med Anglijo in Turčijo gledé preiskavanja sumnih ladij. Kapitane, ki se v tem oziru pregrešé, čaka huda kazen.

Brazilijska. Brazilijska vlada si je napravila zopet sama pohvalno spričevalo. Londonska tvrdka Baring je dobila nastopno brzojavko brazilijske banke v Janeiru: „V Evropi razširjene vesti so neresnične. Vsled treznega in previdnega postopanja začasne vlade je po državi mir, red in zaupanje.“ Seveda, sedaj je odstranjena vsaka dvojba? — Vlada priznava, da je razveljavila naredbo, s katero je cesarju dovolila odškodnino 14 milijonov frankov, taji pa, da je zaplenila cesarjeva posestva. Dovolila je le prognanemu vladarju, da tekom dveh let prodá svoje nepremičnine. — „Daily Telegraph“ piše: Brazilijska vlada se je naravnost do ruskega ministra zunanjih zadev obrnila ter mu predložila seznam oseb s prošnjo, naj si izmed njih izbere sama zastopnika za Peterburg. Minister je odgovoril, da car ne bo nikdar priznal nove brazilijske vlade.

Kitaj. „Standard“ je iz Shanghai-a dobil poročilo, da je v tamošnji cesarski družini izbruhnil razpor, in sicer med mladim cesarjem in cesaricematerjo, ker se je slednja vmešavala v sinovo ženitev ter mu hotela vsiliti neljubo nevesto. Vrh tega je celo cesarstvo razjedeno vsled tajnih družb, ki rujejo zoper cesarsko hišo Mandžujev. Predrznost njihova je tolika, da so nabili vstajne pozive celó na vladno poslopje v Shanghai-u.

Izvirni dopisi.

Iz Zagreba, 31. decembra. V soboto, 31. decembra, je imelo naše novoizbrano mestno zastopstvo prvo svojo sejo, v kateri se je imela obaviti verifikacija dotičnih na novo izbranih zastopnikov. Že v tej prvi seji se je pokazal duh, v katerem se misli protivna madjaronska stranka vesti v naših mestnih zadevah. Povsod, kjer ste dve stranki, gleda se na kakšen kompromis, da se z nepotrebnim preprirom ne gubi čas in pa ne ubija volja pojedinim članom pri onem poslu, za kateri so poklicani na tako odlična mesta. Pri nas pa se pri sedanjih odnosajih ni nadejati treznosti od madjaronske stranke, ki je v našem mestnem zastopstvu dovolj jaka, če tudi še ne v večini, ali ima povsod vlado za seboj, na katero se more seveda v vsakem slučaju naslanjati. Glavno vprašanje pri verifikaciji je bilo radi dveh zastopnikov prvega izbornega kotara, namreč gg. Gavele in Weissa, ki sta bila prvi dan izbora izbrana z nadpolovično večino glasov za zastopnike (od 55 glasov je vsak dobil po 28 glasov). Ali na ta način je bilo v tem kotaru mesto osem zastopnikov izbranih devet. Kaj hočejo z devetimi zastopnikom? V zakonu o tem nima nobene odredbe; a komisija je odločila, da se ima izmed obeh obaviti ožji izbor, kar pa zopet ni po zakonu, kajti ožji izbor se ima le tedaj obaviti, če kateri kandidat ni dobil dovoljnega števila glasov, da bode izbor veljaven. Ker se je pa ravno v tem kotaru izbrani nadnačelnik Sieber na izboru zahvalil, bila bi se dala stvar čisto lahko poravnati tako, da bi se ostala

dva kandidata proglasila za izbrana. To je hotela opozicija izvesti, pa je zatorej tudi zavrgla protest, ki je bil vložen proti ožji volitvi obeh kandidatov, kajti en glas je bil za Weissa neveljaven, in Gavele bi bil moral biti izbrana. Vrhovni načelnik Sieber se pa na to ni oziral, nego je zaključek večine, ki je odcbrila oba omenjena gospoda za poslanca, enostavno sistiral, ter ta zaključek priporočil visokej vladi. Vsled tega nima zdaj mesto Zagreb svojega zakonitega zastopstva, niti načelnika; pa če vlada hitro ne odgovori v tej zadevi, moglo bi tako stanje našemu mestu le škoditi. To so žalostni odnosaji, ki izvirajo le odtod, ker so pri nas ljudje preveč goreči za vlado. Če jim ne izpade vse po volji, kakor oni mislijo, da bi bilo vladi prav, potem najdejo gotovo dovolj vzrokov za razne neprilike, katerih se dotične osebe ali pa občine ne morejo rešiti. Oni se držé svojega gésla: ali z nami, ali pa trpi. Kam taka uprava vodi, vidi se najbolj pri našem narodu, ki vsak dan bolj propada, a njegovi takozvani osrečitelji upijejo po svojih časopisih, kako silen je napredek v naši zemlji; samo je vprašanje, kakšen je napredek in za koga.

Še pred to sejo se je po vladinih listih razpravljalo, kdo bode izbran za zagrebskega župana. Eni so trdili, da dr. Amruš, drugi, da Stanković, a tretji, da dr. Frank. Vsakemu od teh kandidatov so nekaj oponašali in dostavljali, da se bode morda opozicija premislila, pa da bode rajši volila vladinega načelnika, ker bi drugače izgubila en glas (ima jih namreč samo 21, a vladina stranka 18). To vse pa je le slab manever vladine stranke, da opisuje v svojih listih kandidate za bodočega župana, ker bi rada zmešnjave provzročila, da dobi mesto Zagreb vladinega župana. To bode kaj težko opozicija dovolila, ona opozicija, ki se je pri poslednjih volitvah tako živo borila, da je dobila, če tudi neznamno večino. Načelnik ali župan je duša zastopstva, pa da tako važno mesto prepusti opozicija vladinej stranki, onej stranki, ki je že v prvi seji pokazala, na čem jej je največ ležeče, in kaj bi še bilo, ko bi ona imela svojega župana. V tem se gotovo vara, če misli, da je opozicija tako naivna, pa da jej bode to mesto prepustila radi ljubega miru, saj je iz poslednjih dogodjajev vsakemu poznato, kdo najrajši mir kali, in komu je najmanj stalo do sloge in napredka našega lepega Zagreba.

Iz Radomlja, 31. decembra. Dne 27. decembra položili smo v prerani grob zemeljske ostanke abiturijenta gosp. Karola Šarca, ki je 25. decembra na svojem domu na Hudem po kratkej, a mučnej bolezni mirno v Gospodu zaspal. Blagi rajniki je bil jako nadarjen, miren in značajan, ter vsled tega pri vseh vaščanih jako priljubljen. O tem smo se tudi v dan pogreba prepričali, kajti pri pokopu so vsem pričujočim solze rosile oči, in kakor iz enih ust čul se je glas: Škoda, da je tako naglo umrl.

K pogrebu došlo je tudi nekaj gg. dijakov iz bližnjega Mengša in iz Ljubljane, ki so s svojimi vrlimi glasovi pripomogli, da se je petje med sveto mašo, pri hiši in na pokopališču tako dostojno moglo vršiti, za kar naj jim bo tu izrečena srčna zahvala.

Tebi pa, dragi prijatelj, ki si bil pri vseh svojih opraviilih vzoren in vzgleden, naj služijo male te vrstice v skromen spomenik. H.

Iz Prage, dne 1. januarija. (Spravna posvetovanja na Dunaji. — Vdova Förechtgoth-Tovačovskega. — Razne vesti.) Prihodnjo soboto pričnó se torej na Dunaji v palači ministerstva za notranje stvari pod predsedništvom grota Taaffe-ja, pravosodnega ministra in učnega ministra posvetovanja čeških in nemških zastopnikov našega kraljestva, pod kakimi pogoji bi bilo možno doseči pomirjenje ali vsaj spravo v protivji med obema narodnostima na Češkem. Prvih posvetovanj se bode udeležil od vladine strani samó grof Taaffe, pozdravil odposlanca ter pojasnil stališče vlade. Stoprav tekom obravnave bodo poklicani tudi drugi ministri.

Da se temu vprašanju prišteva velik pomen, dokaz je to, da že zdaj, ko se še v tej zadevi ni besedica ni izpregovorila, zlasti večji dunajski listi prouzučujejo mnogo nepotrebnega hrupa ter predpisujejo smer, v kateri naj se izvrši to pomirjenje in poravnanje, ter stvar tako opisujejo, kakor bi bili Nemei trpini, Čehi pa tisti, kojim se ima na ljubo žrtvovati vse.

Za kaj pa tu gre? Narodnostna sprava je gotovo vprašanje, katerega rešitev želé iz srca vsi odkritosrčni rodoljubi, da bi se mogla jedna narodnost poleg druge svobodno in polnopravno razvijati in

pročitati, da bi jedna druge ne ovirala, temveč skupno sodelovali na vzajemni blaginji te dežele. Tem obravnavam radi tega želi vsak Čeh in pošten Nемеc povoljnega vspeha, ker se tu ne gre še za kake veljavne zaveze ali podrejenje tuji svojevotji, ali celó za kako zakulisno dejanje, temveč o ukrepanji možne sprave in skupnega stališča, na koje naj bi se postavili zastopniki obeh strank. Vse drugo spada pred deželni zbor našega kraljestva. Tu je postavno stališče, na kojem se ima dovršiti trdna poravnava in kar je v dotiki z blaginjo dežele naše. Obravnave so torej samo neka predbežna akcija, glavni in odločilni činitelj je pa: deželni zbor!

Kakor sem čul, bode vlada stavila pred vsem predlog, vsled kojega se ima vrediti jezikovno vprašanje na Češkem. Stremayerjeva jezikovna naredba ima bajé ostati v veljavnosti, za to bode pa vlada predlagala novo osnovo jezikovnega zakona; vsled tega zakona naj bi se pri raznih sodiščih vposlane češke vloge reševale tudi v nemškem jeziku (!).

V poslednjem zasedanju češkega deželnega zbora vsprejeti predlog zakona gledé posluževanja obeh deželnih jezikov pri samoupravnih uradih ne bode neki od vlade predložen v potrjenje. Koncesije, koje predlaga vlada sama pri bodočih posvetovanjih, so: razdvojitve vrhovnega deželnega sodišča, deželnega šolskega sveta in deželnega kulturnega sveta. Gledé vrhovnega deželnega sodišča bodo imenovani štirje nemški vrhovni deželni sodnijski svetovalci, ki bodo prideleni nemškemu odseku deželnega nadsodišča. Dalje se govori, ako bode to posvetovanje uspešno, da bode razpuščen deželni zbor ter razpisane nove volitve. Po končanih obravnavah bode sklical dr. Bieger shod staročeských in mladočeských političnih veljakov, kojim bode poročal o teh spravnih poravnava; vse pa pride pred deželni zbor. Tega shoda se imajo udeležiti tudi odlične osebe konservativnega veleposestva. (Konec sledi.)

Slovstvo.

Drobtinice XXIII. letnik.

(Vredil dr. France Lampe, profesor bogoslovja, vodja Marijanišča. Izdala »Katoliška družba« za Kranjsko. V Ljubljani 1889.)

(Konec.)

V obče trdim, da so „Drobtinice“ gledé pisave napredovale, in kolikor bolj je g. vrednik rabil svoje pero v posameznih spisih, toliko bolj dovršen je slog in toliko jednotniše so oblike. — Nekaj posameznostij pa moram vendar grajati ali vsaj svoje dvome o tem izraziti.

„Drobtinice“ še vedno pišejo France in Fran, če tudi je v vlaškem „Cvetju“ (zvezek 5.) g. P. Stanislav Škrabec nasvetoval in opravičil jedino le pisavo: Frančiček. Samo v imenu Njih veličanstva hvali ime Franc.

Tudi običajno pisavo: svētnik zametuje „Cvetje“ (teč. VIII., zv. 7.) ter priporoča jedino pravo pisavo: svētnik. Ne vem, zakaj je v „Drobtinica“ na drugem mestu popisan le: svetovalec.

Kdo mi odgovori na nastopno vprašanje: Ali naj se piše „datum“ z „dne“, in to ali z naglasom ali brez naglasa? V „Drobtinica“ oziroma v „Slovenca“ se nahaja vse.

Nedoslednost je tudi, če se piše v jednem in istem poročilu: „p. Angelik“ in „g. Sattner“.

„Šolske pobáče“ (str. 50) imamo sicer povsod, vendar jih povsod ne nazivljemo tako.

„Vsaj“ je nemški „wenigstens“, „saj“ je „doch“, „ja“; tako so nas učili že v nižih gimn. razredih. Po slovenskih knjigah in listih se nahaja oboje pomešano. Tudi „Drobtinice“ str. 58 ne pišejo prav: „vsaj so zapadli žalostnemu razdoru v 16. stoletju većinoma le tuji graščaki“.

Gledé besede: „konečno“, ki se tudi tolikrat čita zlasti v kakih poročilih, vpraša „Cvetje“ (VIII. tečaj, 5. zv.): zakaj ne bi bilo dobro po domače „na zadnje“, „na posled“? „Konečno“ se namreč poučarja po rusko in prvotno: „konéčno“.

Dobro bi bilo pisati dosledno: verniki, podložniki, duhovniki, kar pa še ne daje pravice, da bi pisali tudi: „revniki“ (str. 267) mesto stare: „reveži“.

Po pravilu, da se odvisni stavek ne sme prekláti, ni prav pisati: „Omeniti le hočem, da, ko je bil obhajan prestolonaslednik Rudolf, pristopila sta k sv. obhajilu tudi cesar, njegov oče, in cesarica, njegova mati.“ (Str. 66).

Piše naj se: sveta vera in ljubezen „do“ presv. zakramenta, ne pa: živa vera in ljubezen „v“ naj-

svētější zakrament, kar se čita namešato na straneh 72. in 73.

Gledé prvega životopisa moram očitno opomniti g. pisatelja, da se še vedno drži tako rad svoje značilne pisave: glagol na koncu stavka. Na strani 197 bi bil moral zapisati: opazka pisateljeva namestu op. pisatelja. Lepše bi donelo (str. 201): ujedati se „nad“ to pobožnostjo, kot „čez“ to pobožnost, če tudi bi tak kristijan iz „npravnosti“ ne zaslužil pohvalnega reda! Na strani 210 zgoraj bi imelo stati: Ni mogoče vseh malih križev njegovih tu posamezno naštetih. Rodilnik je zgrešen v knjigi.

S čim je bolje svetiti: Z lepimi vzgledi ali izgledi ali zgledi?

Napačno rabo enklitik (naslonic), katere sem v lani moral grajati na več mestih, zapazil sem letos osobito v prvem spisu četrtega dela „Drobtinice“.

Vmes izvemo: „Slovinci so poslali iz Ljubljane „Katoliškemu shodu“ več „telegramov“, grof Blome je predlagal, naj se odpošlje v Rim takoj „telegram“, in ta „brzojavka“ je bila sprejeta z nepopisljivo navdušenostjo. (Str. 262, 263.)

Glagola: „poučiti“ in „podučiti“ razlaga spet „Cvetje“ (teč. VIII., zv. 10). Tam stoji na 3. strani platnic, da narod govori za ta pomen (unterrichten) le „nauk“ in „učiti“.

Namestu, da stoji „j“ v glagolu „oznanjuje“ (str. 258), prilegel bi se bolje v besedo „lažniv“ (str. 274).

Kako Stvarnika bolje počastimo, ali če ga kličemo: „Vsemogočni“ ali: „Vsegamogočni“?

V opazki na str. 289 nedostaje dosledno v samostavniku: „svečanosti“ érke „j“ na koncu.

Pisano je „V Sarajevu“ in „V Sarajevem“.

Sicer pa vse te male nedoslednosti v „Drobtinica“ niso tolike, da bi se človek posebno zavzemal nad njimi. Bolj se je čuditi n. pr. naši vseslovenski in sploh vsega priznanja vredni družbi v Celoveu. Pa zakaj? Zato, ker je razdelila letos svojo nalogo v dva dela. Izdala in založila je namreč štiri knjige: Družba sv. „Mohora“, dve pa: Družba sv. „Mohorja“!

Izvrstna je misel, da méni „Matica Slovenska“ izdati navod za dosledno pisavo, po kateri se nam bo potem ravnati vsem.

Sklepaje priporočam še jedenkrat „Drobtinice“, da jih katoliški veri in cesarju zvesti Slovenci čitajo prav marljivo. Omisljijo naj si jih vse šolske in farne knjižnice pa tudi sicer zasebniki. (Cena mehko vezanim je 1 glđ. 30 kr., trdo vezanim 1 glđ. 40 kr.) Moja precéj obsežna in nadrobna ocena naj ne odvrne od njih nikogar! Saj je znan stari rek: „Errando discimus“ in dva slovenska: „Več oči več vidi“ in „Nobeden ne vé vsega, vsi ljudje pa vse vedó.“ Tine Balant.

* * *

V pojasnjenju. V letošnjih „Drobtinica“ kritikuje J. M—č naše nabožne pesmi, in posebej pesem „Slava Mariji“, o kateri pa pravi: „Ne vem prav, kdo jo je zložil. Morda ima prvotna pesem še več kitic, a jaz je zdaj ne najdem. Saj sem najlepše misli ali kitice si prepisal in sicer že davno. Glasí se pa tako-le (str. 298).“

Bilo je dne 11. sept. l. 1854, da so trije znani slovenski pisatelji, vsi trije tudi pesniki, sošli se med Podlipo in Horjulom na prijaznem griču, kjer so se radovali celi ljubí dan. V spomin so si obljubili, da vsakteri izmed njih zloži novo pesem Mariji na čast. To res storijo in v „Danici“ št. 42 so prišle vse tri skupaj na svetlo pod naslovom: Slava Marii, naši Materi. V sredi je P. Hicingerjeva: „Slava Marii v nebesih visokih, — Kjer se z Zveličarjem vred veselí“ itd. — Na levi strani je A. Praprotnikova: „Tebe, Marija! želim poslati, — Šopek cvetlični prinesem Ti v dar“ itd. — Na desni pa J. Volčičeva: „Tebi, Marija, o Mati premila! — Rad bi jest pesmico novo zapel“ itd. Te pesmi so vzbudile toliko pozornost, da je v št. 44 „Laškomejski“ v posebni pesmi razodel svojo veliko radost o njih, češ, to so kakor pri maši slovesni z leviti trije duhovni pri oltarji stojé, ali kakor iz visocega stolpa zvonjenje vse veličastneje s tremi doni itd. Vzbudile so toliko pozornost, da je ranjki G. Rihar vsem trem zložil primerne napeve, in se od takrat z veliko radostjo prepevajo po cerkvah in poštenih družbah slovenskih. Postale so, smém reči, te pesmi, vzlasti Volčičeva in Praprotnikova, v resnici narodne. Volčičeva se nahaja že nekoliko popravljena po njem v „Lavretanskih litanijah“ l. 1857 str. 526—527, in potem v mnogih molitvenikih in pesniških zbirkah, in to v šestih kiticah. V „Drob-

tinica“ kaže se le v treh (1., 4. in 5.), torej popadena in njej nasproti poprava v štirih. Kolike vrednosti je ta poprava in sploh spis o nabožnih pesmih, to naj pové océnjatelj letošnjih „Drobtinice“; jaz le toliko rečem, da je omenjena kritika neresnična in krivična, ter kritikarju svetujem, naj to „rokodelstvo“ pustí, ker zanj nima niti prirojene niti pridobljene sposobnosti. Resnicki.

Dnevne novice.

(Umrl) je v soboto v tukajšnji vojaški bolnišnici nadštabni zdravnik dr. K. Kail v 69 letu svojega življenja. Pokojnik je bil odlikovan s Fran-Josipovim viteškim redom, zlatim križcem s krono za zasluge itd. Pogreb je bil večeraj popoldne.

(Umrl) je, kakor se nam poroča, dne 5. t. m. ob 1/2 2. uri popoldne v Celji opat Anton vitez Vrečko, previden s sv. zakramenti za umirajoče, popolnoma udan v voljo božjo, spravljen z Bogom in svetom. Pokopan je bil danes dopoldne ob 9. uri. Pokojnik je bil v političnem življenju vedno na strani nemškoliberalne stranke ter je moral zaradi tega prestati veliko neprijetnih bojev. Naš g. dopisnik dostavlja: Umrši opat je naposled uvidel svojo zmoto ter se približeval onim osebam, s katerimi je bil tekom življenja pretrgal vso zvezo. To nam narekuje znani izrek: „De mortuis nil nisi bene.“ R. I. P.

(Muzejsko društvo) je imelo minoli petek zvečer v bralni sobi tukajšnjega muzeja svoj mesečni shod. G. profesor Pavlin je predaval o cveticah žužkojedah, ki rasto na Kranjskem. Naravoslovci poznajo do 40 vrst tacih cvetic, ki s perjem lové žužke, z neko kisló tekočino, katero cvetice izločujejo iz zlez, razkrojvajo žuželke ter si tako pridobivajo dušik, ostale dele živalic pa odstranjujejo. Vrši se torej z žužki malone isto prebavljanje, kakor v človeškem ali živalskem želodcu. Na Kranjskem so bolj znane štiri vrste tacih cvetic: Drosera rotundifolia, Saxifraga adscendens in petraea, Sempervivum montanum, Sedum vollosum. G. profesor je tudi omenjal žužkojedih cvetic, ki rasto v gorkejših deželah, ter svoje jako zanimivo predavanje pojasnjeval s podobami in nekaterimi tacimi cveticami. Ravno tako zanimivo je predaval znani pisatelj, g. profesor S. Rutar o „trgovskih razmerah Kranjske z mesti ob Jadranskem morju v srednjem veku“. V 7. in 8. stoletju je bilo važno tržišče utrjeni San Giovanni pri Devinu, kamor je prihajalo mnogo romarjev, ker se je tam po ljudski govoricí hranil izvirnik evangelija sv. Marka. Sedaj stojé ondi tri borne kočé. Velevažno tržišče za naše kraje je bil že v srednjem veku Trst, dalje Milje, kjer je stala krasna bazilika iz prvih časov krščanstva, Koper, Izla, Piran, Oglej, kateri pa je kmalu propal vsled navala Huncev in izprijenega zraka, in Benetke. To zadnje mesto se je posebno razvilo za časa križarskih vojsk, ko so Benečani s svojimi ladjami prevažali v Palestino križarje. Proti koncu l. 1278 so si Benečani prisvojili dalmatinske otoke in od tega časa so Adrijansko morje nazivljali navadno beneški zaliv. V Benetkah so imeli trgovci iz severnih krajev takozvani „Fondaco dei Tedeschi“. L. 1408 so Ljubljani poslali svojega mestnega pisarja Nikolaja v Benetke s prošnjo, da bi smeli tudi kranjski trgovci tam izlagati svoje blago. Dotično izvirno dovoljenje beneškega dožeta hrani tukajšnji muzej. — Oboje predavanje so poslušalci vsprejeli z odobravanjem.

(Osebna vest.) Namesto umirovljenega vladnega svetovalca g. Josipa Ekel-a je prevzel vodstvo okrajnega glavarstva novomeškega dosedanji okrajni glavar v Postojini, g. Friderik vitez Schwarz.

(Hripa) se po Ljubljani in deželi močno širi. Na mornarski akademiji v Reki je zbolelo do 70% učencev. V Zagrebu je v obeh bolnišnicah mnogo bolnikov, ki bolujejo za hripo. Bolezen pa je kratkotrajna in v obče ni nevarna.

(Hripa) ne razsaja samo po velikih mestih, zanesla se je tudi na kmete. Še pred božičnimi prazniki so za njo po goriški Ajdovščini bolehalí, v nekaterih hišah je kar po več bolnikov ležalo. Vdomačila se je tako, da so danes na višje povelje morali ustaviti šolski poduk. Pred novim letom prestopila je bolezen Hubelj, in zdaj nadleguje tudi po kranjski vipavski dolini. V Šturijah je nekatere prav hudo napadla. V Budanjah je bajé nad 100 bolnikov in iz vipavskega trga se čujejo pritožbe, da jim tudi ni prizanesla. Da bi bil do sedaj kateri umrl za to boleznijo, to se sicer še ne sliši, a nekaterim je tudi glava začela otekati, da se je res

hudega bati. Naj bi pač naša burja odnesla hripo čez Kras v morje, nobeden bi se ne pritožil.

(Iz Logateca) se nam poroča: Pri nas so se zopet pokazale kozé. Zdaj jih imamo vže tretje leto zaporedoma. Umrle so dosihmal samo tri osebe, med njimi mati, ki je zapustila več otrok. Obeta se nam le revščina. — Tudi hripa se je jela močno razširjati. V bližnji Hotedršici je vse bolno za hripo. Drugače pohlevna bolezen utegne tu biti nevarnejša, ker bi kmalu imela kozé za tovarišico.

(Na medicinskem in blazniškem oddelku deželne bolnišnice v Ljubljani) je razpisana služba sekundarija. Prošnje naj se pošljejo vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani do 24. januarija tega leta.

(Vse gimnazije) v Avstriji imajo v tekočem poluleti skupaj 55.456 učencev, na vseh realkah pa jih je 19.673. Ljubljanska gimnazija prekosi vse druge po številu učencev, katerih je v tem semestru 887.

(Iz Kamne Gorice) se nam poroča: Pred božičnimi prazniki je huda bolezen vrgla na posteljo našega č. g. župnika. Prosili smo prevzvišenega g. knezoškofa, naj bi nam blagovolili poslati duhovnega pomočnika. V splošno veselje je prišel k nam iz Kroke č. g. Pavlin. Na našo največjo žalost je tudi ta mladi gospod zbolel pred prazniki. Vendar v praznikih nismo bili brez božje službe. Prišel je namreč v Kamno Gorico v pokoju živeči č. g. župnik Lapajne, kateremu tem potom vsi izrekamo pristrčno zahvalo. Kdor v sili pomaga, dvakrat pomaga.

(Tvrška bratov Zupanov) v Kamni Gorici je dne 5. t. m. dobila iz Bruslja krasno diplomu s svetinjo v priznanje za razstavljene stvari na zadnji bruseljski razstavi leta 1888. Diplomu so podpisali trgovski minister, predsednik razstavinega odbora in načelnik presojevalnemu sodišču. Naša domača tvrška sme biti ponosna na to priznanje svojega napredka.

(Odlikovanje.) Presvetli cesar je podelil županu v Iljašoveh na Štajarskem, Janezu Farkašu, srebrni križec s krono za zasluge.

(Redko!) V Rudniku sta umrli dve gluhi sestri samici, Marija in Katarina Gorše, ena 74 let, druga 76 let stara, isti dan in isti večer, ena ob 5., druga ob 8. uri in v isti sobi. Obe sta bili prevideni s sv. zakramenti ter umrli za ostarelostjo. Včeraj so ju skupaj pokopali.

(Personalstand des Bisthumes Lavant) za leto 1890 je izšel v prav lični obliki. Iz knjižice posnamemo, da šteje škofija lavantinska, katerej stoji na čelu premil. gosp. vladika dr. Mihael Napotnik, 483.076 duš v 24 dekanijah. Vseh duhovnikov v škofiji je sedaj 450, izmed katerih jih deluje v dušnem pastirstvu 344 in 63 po drugih službah. Fará je v škofiji 189, lokalij 31, kapelanij 124; vseh cerkvá in kapel skupaj je 647. Prečast. gg. kancónikov je pri stolni cerkvi 7, častnih kanónikov 5. Bogoslovcev imajo v Mariboru sedaj 69 v semenišču in 7 zunaj semenišča. Deško semenišče šteje 45 gojencev.

(Schematismus provinciae S. Crucis) ordinis minorum S. P. Francisci strictioris observantiae ineunte anno 1890* podaje letos tudi kratko zgodovino hrvatsko-kranjske provincije sv. Križa, katerej predstojnik je v Ljubljani bivajoči prečast. P. provincijal Placid Fabiani. V dvanajstih samostanih te pokrajine šteje red sv. Frančiška sedaj 78 mašnikov, 24 klerikov, 34 lajkov in 25 v samostanu živečih tretjerednikov. „Custos provinciae“ je preč. P. E. Ozimek; defintorji č. oo.: Julij Brunar, Stanko Škrabec, Hugolin Satnar in Robert Dolinar; prokurator provincije pa čast. P. Tadej Gregorič.

(V Trst) se je minolo leto vpeljalo blaga 7,370.511 met. stotov, izvozilo pa 3 778.824 met. stotov.

(Na Dunaji) so imeli lesni trgovci shod. Iz poročila povzamemo, da se je izvažanje lesa skozi Benetke zmanjšalo, pomnožilo pa po železnici Beljak-Videm v Italijo. Leta 1888 so izvozili v Italijo 3,001.160 met. stotov lesa v vrednosti 23.1 milijona lir, minolo leto pa 3,094 500 met. stotov v vrednosti 24.3 milijona lir.

Raznoterosti.

— V tržaško lukò je tekom minolega leta priplulo 8213 ladij z vsebino 1,447.940 ton; pristanišče je zapustilo 8183 ladij z vsebino 1,441.250 ton.

— Hripa tudi v Pragi hudo razsaja. Neki dr. Hlavač je za to boleznijo umrl. V Brnu skoraj ni hiše brez bolnika. Ta bolezen je napala tudi nadvojvodo Friderika v Požunu; nevarnosti ni. V Londonu leži lord Salisbury; kraljičin zdravnik Jenner je dognal, da je Salisburyjeva bolezen hripa. Razširja se posebno hitro tudi v jugoiztočni Evropi, posebno na Rumunskem in Bolgarskem. V Sofiji je mnogo diplomatskih zastopnikov zbolelo.

— Grško kraljestvo z otoki vred broji po najnovjšem štetju 64.689 □ klm. in le 2.187.208 prebivalcev, to je na enem štirjaškem kilometru samo 34 prebivalcev.

— Najbogatejši Američan je mr. Gould, ki ima premoženja 1375 milijonov frankov. Letni dohodek njegov znaša 70 milijonov frankov. Ko je prišel mr. Gould pred kakimi tridesetimi leti v Novi York, imel je v žepu — 25 dolarjev.

— 65.000 slonov povprek pobijejo v Afriki na leto; slonove kosti prodajo na leto 850.000 kil v vrednosti 9 milijonov glđ.

— Starost dreves ceni profesor pl. Kerner v svoji knjigi „Pflanzenleben“ za cipreso v skrajnem slučaju na 3000 let, za hrast isto takó, za kostanj na 2000 let, za libanonsko cedro na 2000 let, za smreko na 1200 let, za poletno lipo na 1000 let, za mecesen na 600, za borovec na 570, za jablano na 500, za bukev na 300, za jesen na 200 do 300 in za gaber k večjemu na 150 let.

— Nesreča. V londonski ubožni šoli v Forestgateju je po noči od 31. decembra do 1. januarija navstal ogenj. Izmed 500 gojencev se jih je 26 zadušilo, dva sta pa popolnoma zgorela.

— Iz Villalera v Mehjiki poročajo listi: Na Silvestrov dan se je novi oder med predstavo podrl. Izkopali so dosedaj 250 težko ranjenih oseb. Koliko je ponesrečenih, dosedaj še ni znano.

Telegrami.

Dunaj, 6. januarija. Pri današnji seji konferencije so osobito vravnaje jezikovnega vprašanja razpravljali. — V včerajšnji seji je dr. Rieger stališče Čehov nasproti Plenerjevim zahtevam pojasnil.

Berolin, 7. januarija. Cesarico Avgusto nevarno zapuščajo moči. Sapa težka.

Bruselj, 7. januarija. Gledališče Delabours je popolnoma zgorelo. Ogenj je navstal ob 2. uri po noči v oddelku za stroje. Ponesrečil se ni nikdo.

London, 7. januarija. „Times“ poroča iz Lisabona: Došla je nadaljna nota Salisburyjeva, ki preti, da bo Anglija s Portugalom takoj pretrgala diplomatsko zvezo, ako jej ne da zadoščenja zaradi postopanja Serpe Pinta v Afriki. Ministerski svet je Gonosu naročil, naj takoj odgovori.

Umrli so:

1. januarija. Apolonia Hoševar, delavka, 42 let, Kravja dolina 11, apoplexia cerebri.
2. januarija. Marija Polovšek, železniškega predelavca hči, 1½ mes., sv. Petra cesta 57, božjast.
3. januarija. Miha Ljubše, misijonarske družbe brat, 30 let, Travnjske ulice 1, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v in
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		747.5	—0.6	brezv.	megla	
2. u. pop.		748.6	—0.4	sl. szap.	„	0.00
9. u. zveč.		750.5	—1.6	„	„	
7. u. zjut.		750.3	—3.4	brezv.	megla	
2. u. pop.		752.1	—2.6	„	„	0.00
9. u. zveč.		754.9	—3.6	„	„	

Srednja temperatura obeh dni —0.6° in —3.2° za 1.9° in 0.4° pod normalom.

Po kratki rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zob.

K Lepota zob.
Nova ameriška
zobna glicerín-crème
(preskušena od zdravstvene oblasti)
KALODONT F. A. Sarg-ov sin in drugovi,
c. kr. dvorni zalagatelj
na DUNAJI.

Dobiva se pri vseh lekarnah in parfumerijah itd. 1 komad 35 kr.
V Ljubljani pri lekarnarjih Erazmu Birschitzu, Vilj. Mayerju, Gabrijelu Piccoliju, Iv. Svobodí, pl. Trnkóczyju, dalje pri C. Karingerju, Josipu Kordinu, Petru Lasniku, M. F. Suppanu, Antonu Krisperju. (52—22)

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo)

7. januarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	86	glđ.	70	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	87	"	15	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109	"	95	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	65	"
Akcije avstr.-ogerske banke	925	"	—	"
Kreditne akcije	323	"	—	"
London	117	"	65	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	9	"	32	"
Cesarski cekini	5	"	56	"
Nemške marke	57	"	62½	"

S tužnim srcem naznanjam vsem prijateljem in znancem, da je moja soproga

Kristina Krašovic roj. Queiser

dne 5. januarija ob ½11. uri dopoldne, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 45 letu svoje dóbe v Gospodu zaspala; pogreb je bil v torek 7. t. m. popoldne. Priporočam jo v blag spomin.

Celje, dné 6. januarija 1890.

Fran Krašovic,
pozlatar v Celji.

(1)

Katranove pastile lekarja Piccoli-ja

v Ljubljani presežajo v svojem učinku vse podobne izdelke. Izvrstno sredstvo so proti kašlju, hripavosti, boleznim v ratu, bronhija in pljuč. Škatlica 25 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (5)

Cerkvena ura

leta 1880 nova, v najboljšem stanju, prodá se za 50% kupne cene, ker se je zaradi nove cerkve tudi zistem ure moral izpremeniti. Bije samo ure, pridenejo se pa lahko četrtinke.

Več v c. in kr. kapelaniji Lipica, pošta Sežana. (3—2)

Kri čistilne kroglice

so se vselej sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, navalu krvi, otrpnenih udih, skaženem želodci, pomanjkanji slasti do jedij, jetrnih in oblistnih boleznih, in presegajo v svojem učinku vsa druga v reklamah toliko proslavljena sredstva. Ker to zdravilo izdeluje lekarna sama, velja jedna škatlja samo 21 kr., jeden zavoj s 6 škatljami 1 glđ. 5 kr. — Prodaja

LEKARNA TRNKOCZY

(4) zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan s prvo pošto.

Koverta s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.